1859. **LEYDSCHE COURANT.** N°. 11.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 26 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 25 Januarij.

Wij vernemen, dat door dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland tot tijdelijk archivaris, in de plaats van mr. J. Luzac, is aangesteld mr. W. C. D. Olivier, advocaat en secretaris der kamer van koophandel alhier.

— Gisteren zijn de pleidooijen voortgezet in het regtsgeding van de stad Leyden tegen den staat betrekkelijk den eigendom van den Haarlemmermeer.

Mr. S. P. Lipman, repliceerende voor Leyden, heeft zich voorgesteld niet in eene herhaling te treden van hetgeen door den vorigen pleiter van eisch is in het midden gebragt, maar hoofdzakelijk zich te bepalen tot eene wederlegging van hetgeen door den pleiter van antwoord was voorgedragen. Hij verdeelt zijne pleitrede in twee gedeelten. In het *eerste* wil hij betoogd hebben, dat de grondslag, waarop des verweerders verdediging rust, niets anders is dan eene verkeerde opvatting van het bestreden arrest en eene verkeerde opvatting van eischers voorziening in cassatie; in het *tweede* wil hij hetgeen ten aanzien van de vijf door de eischeresse voorgestelde middelen van cassatie door den pleiter van antwoord is aangevoerd beantwoorden, en in die beantwoording geene wederlegging, maar eene handhaving zien van hetgeen door den eersten pleiter van eisch is betoogd.

Tot staving van de stelling, wier ontvouwing pleiters eerste gedeelte uitmaakt, treedt hij in eene vergelijking van 's hofs arrest met het vonnis *a quo*, om aan te toonen, dat aangaande de twee laatste der vier vragen, die welke tot de territoriale uitgestrektheid betrekking had, en die betrekkelijk de vordering tot vergoeding wegens gepleegde onregtmatige daad, het hof zich met het vonnis des eersten regters, wat de hoofdzaak betreft, heeft vereenigd. Hieruit moet noodwendig volgen, dat de beide eerste door de regtbank gestelde vragen, betrekkelijk de ontvankelijkheid der revindicatie en den eigendom, niet zijnde geadopteerd door den regter van appel, de pleiter van antwoord zich op een verkeerd standpunt heeft geplaatst, door de eindformulen van het arrest ook op de beide eerste vragen toepasselijk te maken, en die ook op titels, verjaring en erkenning te doen betrekking hebben.

Verder betoogt pl., dat de verdediging des verweerders zich door eene fundamentele dwaling heeft gekenmerkt, dat de verweerder verkeerdelijk handelde door zich niet te bepalen tot de voorziening, zoo als zij was ingesteld, en zet hij uiteen, dat de pleiter van antwoord ten onregte heeft aangemerkt, dat er tusschen de middelen van cassatie zoodanig onafscheidbaar verband moest geacht worden te bestaan, dat, het eerste middel ontvallende, alle overige *per se* zouden vervallen. Het arrest en de memorie van cassatie pleiten voor het tegendeel. Er is zoodanig verband tusschen die middelen, dat, het eerste gegrond geoordeeld wordende, de overige niet behoeven onderzocht te worden.

Ook zou, volgens de meening des pl. van antwoord, aan de middelen van cassatie een feitelijke grondslag ontbreken. Maar dit bezwaar noemt pleiter eene dwaling, wederom voortspruitende uit eene verkeerde opvatting van de voorziening in cassatie. Bij die voorziening toch wordt nergens beweerd, dat Leydens vordering ten principale moet worden toegewezen. Integendeel, bij elk der middelen is de vraag uitsluitend deze: is Leydens vordering, met schending der wet, verworpen? Voor de cassatie is het toereikend, dat bij het arrest niet is geconstateerd, wat volgens de wet werd vereischt, om Leydens vordering te kunnen afwijzen. Op deze redenering moet afstuiten, al hetgeen door den verweerder ten aanzien der verjaring is gepleit. Het is volkomen waar, dat de eischeresse een nieuw feitelijk onderzoek verlangt, maar van wien? Niet van dezen raad, maar van den *judex facti*, en daarom concludeert zij tot renvooi. Het is het geval van art. 424 B. R. En waarvan verlangt nu de eischeresse het feitelijk onderzoek? van hetgeen volgens de wet had moeten onderzocht worden, om Leydens vordering te kunnen toe- of afwijzen. — Ook de aanmerking, dat de voorziening vervallen moest, omdat zij niet tegen de schending van wetsbepalingen omtrent het bewijs gerigt was, moet, meent pleiter, als een gevolg van 's verweerders verkeerde opvatting der voorziening worden aangemerkt.

Na alzoo het verdedigingsstelsel des verweerders te hebben getoetst, behandelt pleiter in het tweede gedeelte zijner rede hetgeen door dezen ten aanzien van de verschillende middelen van cassatie was aangemerkt.

Wat het eerste en tweede middel betreft, merkt pl. op dat de eenige vraag hier moet zijn of het hof door zijne interpretatie der titels wetschennis heeft gepleegd? De bevestigende beantwoording dier vraag kan niet twijfelachtig zijn, op de publicatiën van 1451, 1458 en 1483 heeft het hof kennelijk geen acht geslagen. Eene verkeerde opvatting van het woord *visscherie* zou als eene bloote *error facti* moeten worden aangemerkt, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen, indien de regter daardoor niet wettelijke verordeningen heeft geschonden: nu in de wettelijke verordening van den souverein, die tevens auctor was der erfpacht, eene *interpretatio authentica* gevonden wordt, mogt de *judex facti* daarvan niet afwijken, en pleegde hij door die afwijking wetschennis. — Wat de bewering betreft, dat die publicatiën, verbodsbepalingen inhoudende, vreemd zijn aan het geding; die verbodsbepalingen strekken alleen, om Leyden in zijn erfpacht te handhaven.

De bewering, dat hier geene *pactio ambigua* zou bestaan, bestrijdt pl. voornamelijk op grond van den apodictischen spreektrant van den *judex facti*, zigtbaar in het arrest, maar door dien spreektrant mag het regtskundig oordeel niet aan banden worden gelegd. Eene vreemde tegenstrijdigheid noemt pleiter het, dat die ontkentenis der *ambiguitas* thans door den verweerder wordt tegengeworpen, die dien twijfel vroeger als eenig wapen bezigde.

Wat het derde middel aangaat, vraagt pleiter naar het betoog des eersten pleiters en ontzenuwt 's verweerders beweringen, alsof art. 592 Burg. Wetboek niet zoude geschonden, art. 2000 niet verkeerd toegepast zijn; en treedt in ontwikkeling, om te doen uitkomen, dat het hof geen enkel regtsmotief van het vonnis *a quo* deswege heeft overgenomen, en ieder feitelijk onderzoek heeft geëcarteerd, en wijst er op, dat de pleiter van antwoord er niet in geslaagd is, om de ontoepasselijkheid van de regtsleer, aangenomen bij een arrest van den hoogen raad, op dit regtsgeding aan te toonen.

Achtereenvolgens behandelt pleiter hetgeen omtrent het vierde middel van cassatie, betreffende de erkenning van Leydens regt door den staat, en het vijfde, betrekkelijk de schadevergoeding wegens *depossessio via facti*, is aangevoerd. De wederlegging des verweerders, omtrent de erkenning, berustte ook hier wederom geheel en al op eene onjuiste opvatting van de voorziening in cassatie, en de eisch tot schadevergoeding is die van art. 1405 B. W. De redeneringen des verweerders, merkt pleiter bij herhaling op, hebben, in stede van de vordering der eischeresse krachteloos te maken, die bevestigd en gehandhaafd.

Vrijdag den 11den Feb. zal mr. J. C. Faber van Riemsdijk dupliceeren.

— Wij meenen aan het volgende, in den *Alg. Konst- en L.-Bode* voorkomende, berigt eene plaats in ons blad te moeten afstaan:

Dezer dagen werd ons eene verzameling teekeningen, in omtrek met de pen, ter bezigtiging aangeboden, waarop wij gaarne de aandacht vestigen van die kunstminnaars, wie het om eene ernstige dichterlijke opvatting, bij eene degelijke uitvoering, in de kunst te doen is. Zij bestaat uit 14 illustratiën van Karl Simrock's legende *Brauthemd und Todtenhemd*, waarin de geest van het gedicht met uitstekend gevoel en veel diepte van opvatting is teruggegeven. Natuurlijk bezitten deze teekeningen niet alle even groote verdienste, maar over het algemeen is de uitdrukking der figuren naïef, waardig, karakteristiek; van het middeleeuwsch kostuum is goed partij getrokken; de teekening is correct en bevallig. Uitmuntend vooral en echt poëtisch is de wijze, waarop de teekenaar de tooverheks heeft voorgesteld, nadat zij de brandnetels op den grafheuvel heeft verzameld en in de rots is verdwenen, waar de haar dienende geniussen, onder haar opzigt, er het garen uit spinnen voor de door den burgtheer van Elberstein geëischte hemden. Ook de laatste teekening, waar een oude dienaar de doodklok luidt voor den plotseling gestorven burgtheer, is even gelukkig van opvatting als van uitvoering. Wij wenschen van harte, dat de bekwame en fijngevoelende kunstenaar, van wien de teekeningen afkomstig zijn, de heer Bakker Korff te Leiden, weldra een kooper moge vinden voor deze fraaije serie en zich daardoor aangemoedigd gevoele nog andere gedichten op gelijke wijze te illustreren.

— De minister van marine zal op 3 Februarij aanst., onder anderen, bij inschrijving doen aanbesteden de levering van 1050 wollen dekens en 240 rollen karldoek.

— Het departement Alphen en Oudshoorn der maatschappij tot Nut van 't Algemeen heeft Vrijdag avond ll. zijn 50-jarig bestaan plegtig gevierd. Dr. C. N. de Graaf, pred. te Oudshoorn, hield bij die gelegenheid eene rede over het Christelijke karakter der maatschappij.

— Voor de werkinrigting voor blinden te Rotterdam is door een ingezeten aldaar, die zelfs bij het bestuur onbekend is, een huis met tuin op de Kruiskade in eigendom afgestaan.

— Te Amsterdam is Zondag middag een persoon ten gevolge van het inzwelgen van een stuk gekookt spek gestikt. Hij viel dood op de straat neder.

— In de laatste dagen hebben onderscheiden zegenvisschers uit Ambt Vollenhove en uit de aangrenzende gemeente Wanneperveen aanzienlijke vangsten gedaan, inzonderheid van groenen haring. Zoo vingen dezer dagen de visschers L. uit die gemeente, in het verpachte vischwater benoorden Kraggenburg, in zee, in twee dagen tijds, voor *f* 216 aan groenen haring.

— Te Dussen (Noordbrabant) had op den 18den dezer een treurig voorval plaats. Er waren, in weerwil van het ruwe weder, dat er heerschte, eenige schuiten, alle met knoesten geladen, op het water in de buitenvelden. Ten gevolge van den hevigen wind begon een der vaartuigen, naar het schijnt zeer zwaar geladen, te zinken, en verdween spoedig geheel met de drie daarop aanwezige personen, waaronder een, volgens gerucht, gehuwd en vader van twee of drie kinderen. Schoon de overige vaartuigen slechts op kleinen afstand waren, was het echter onmogelijk van daar hulp te verleenen, daar ieder in den nood te veel met zich zelven te doen had.

— Naar men uit 's Hertogenbosch meldt heeft het onderzoek aangaande den stempel op de gouden werken van zekeren fabriekant G., welke zijn opgehaald op het vermoeden, dat die stempel valsch of nagemaakt zou zijn, reeds plaats gehad en tot uitkomst gehad, dat het vermoeden ongegrond is bevonden, terwijl al de opgehaalde werken van dien fabriekant het vereischte gehalte hebben.

— Uit Paramaribo wordt van 20 Dec. ll. gemeld dat de heer Wildeboer, inspecteur der domeinen, cultuur en nijverheid, tevens commissaris van de voormalige W.-I. bank en administrateur der ten behoeve van den lande gesequestreerde plantagiën, onverwachts en in het geheim den 12den Dec. jl. op een vreemd schip de kolonie heeft verlaten. „Achteloosheid en wanorde in zijne boeken en eene verpligte storting van ƒ 24,000 in 's lands kas op den 15den daaraanvolgende, waarvoor de fondsen op het oogenblik niet bij hem aanwezig waren, schijnen de aanleiding tot dezen wanhopigen stap te zijn geweest. — De *N. R. C.* zegt omtrent dit voorval goed ingelicht te zijn. Het vertrek van den heer W. is waarschijnlijk aan een vlaag van verstandsverbijstering toe te schrijven, want bij onderzoek was gebleken dat zijne zaken in orde waren en er geen deficit in de kas aanwezig was.

— Volgens een telegrafisch berigt, dd. Batavia 11 Dec. 1858, via Triëst, bij de regering ontvangen, was er geen bijzonder nieuws en op Java alles rustig.

— De *Staats-Courant* van gisteren bevat een schrijven van den minister van koloniën aan den koning van den volgenden inhoud:

»Bij kabinetsrenvooi van 8 Januarij 1859, n°. 76, is van wege Uwe Majesteit in mijne handen gesteld, om daarop te dienen van consideratiën en advies, een adres van belanghebbenden bij den groothandel te Amsterdam en te Rotterdam, houdende bezwaren tegen de bij ordonnantie van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië van 31 Mei 1858, met voorkennis en magtiging van het opperbestuur, bevolen openstelling voor den algemeenen handel van zestien havens op en drie buiten Java.

De adressanten verzoeken daarbij, dat het Uwer Majesteit behagen moge, den genomen maatregel af te keuren en de uitgevaardigde ordonnantie terug te brengen binnen de palen, daaraan aanvankelijk gesteld, hetwelk, volgens hun beweren, nog mogelijk is, daar zij eerst den 31sten Mei 1859 in werking treedt en herstel van het voorgenomene dus nog doenlijk is.

Ofschoon de hier bedoelde verordening, die den 29sten Julij 1858 eerst te mijner kennis kwam, niet met mijne zienswijze — om daarvan niet meer te zeggen — strookt, heb ik echter gemeend, dat hare dadelijke intrekking even weinig zoude hebben kunnen worden overeengebragt met de waardigheid der regering als met het behoudend beginsel, dat eene regeringshandeling, door zamenwerking van en in overeenstemming met alle bevoegde magten daargesteld, niet dan bij volstrekte noodzakelijkheid moet worden gewraakt en vernietigd, omdat een later opgetreden bewindsman daaromtrent eene andere meening is toegedaan.

In het onderwerpelijk geval vond ik daartoe des te minder aanleiding, omdat noch door den handel, noch door de kamers van koophandel eenig bezwaar tegen de bewuste ordonnantie werd ingebragt.

Ook nu zoude ik, hoewel de adressanten dit schijnen te verlangen, Uwer Majesteit niet durven in overweging geven den maatregel te herroepen.

Er zijn gevallen, waarin eer en pligt het kunnen gebieden, de gevolgen zijner dwalingen te dragen, althans ze voor eenen tijd aan te zien. Ik meen, dat de Nederlandsche regering door de openstelling der negentien havens op en buiten Java zich in zulk een geval gebragt ziet; en al waren de bezwaren, daartegen door de adressanten geopperd, in allen deele gegrond, de intrekking nogtans van dien maatregel, welke door het opperbestuur is vergund en door den gouverneur-generaal verordend, zoude, vooral wanneer zij zonder medewerking of voorlichting van dezen laatste geschiedde, om der gevolgen wille niet zonder bedenking zijn. Indien de adressanten iets meer te doen gehad hadden dan haar als wenschelijk Uwer Majesteit aan te prijzen, ik geloof dat zij, niet minder dan ik, voor de uitvoering hunner eigene voorstellen zouden hebben teruggedeinsd.

Het zij echter verre van mij hunne bezorgdheid gering te schatten.

Wetende, dat ook Uwe Majesteit haar deelt en dat alles, wat strekken kan tot heil van Nederland en Indië, Hoogstdezelve levendig ter harte gaat, heb ik gemeend, alvorens aan den mij door Uwe Majesteit opgedragen last te voldoen, de kamers van koophandel te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, als vertegenwoordigende den handelsstand der steden, uit welke de adressen tot Uwe Majesteit gekomen zijn, omtrent hetgeen der Nederlandsche regering thans te doen staat, te moeten raadplegen.

Een afschrift van het daartoe aan haar gerigt schrijven van 19 Januarij 1859, N°. 15, wordt Uwer Majesteit hierbij eerbiedig aangeboden.

Tevens voeg ik hierbij een afschrift van mijne missive aan de kamer van koophandel te Rotterdam van 20 dezer, N°. 18, in antwoord strekkende op haar in de dagbladen openbaar gemaakt schrijven van 18 dezer, N°. 24, bij hetwelk meer bepaaldelijk de toepasselijk-verklaring van het Indisch besluit van 23 December 1841 (*Staatsblad* N°. 46) op de opengestelde havens besproken wordt.

Uwer Majesteit hiervan kennis gevende, veroorloof ik mij de vrijheid Hoogstdezelve te verzoeken, mij te willen magtigen om die beide brieven benevens dit rapport in de *Nederlandsche Staats-courant* te doen openbaar maken.”

Op dit stuk volgt de brief van den minister aan de kamers van koophandel te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, waarin de volgende vragen ter beantwoording worden voorgesteld: 1°. zal de ordonnantie van den gouverneur-generaal van Nederl. Indië, van den 31sten Mei 1858, worden gehandhaafd, dan wel ingetrokken? 2°. zullen de twee op Sumatra en de ééne op Borneo open te stellen havens zoowel voor den in- als voor den uitvoer geopend zijn? 3°. zullen de 16 havens op Java enkel voor den uitvoer geopend zijn? 4°. zullen enkele der bedoelde 16 havens tevens voor den invoer worden opengesteld, en, zoo ja, welke? 5°. zal het onder n°. 46 van het *Indisch Staatsblad* van 1841 opgenomen besluit van den gouverneur-generaal van Nederl. Indië geheel worden ingetrokken, zoowel waar het thans werkt, als waar het met 31 Mei aanst. in werking zou komen?

Ten slotte wordt ook de brief medegedeeld, door den minister van koloniën afzonderlijk aan de kamer van koophandel te Rotterdam gezonden, ter beantwoording van het vertoog door die kamer openbaar gemaakt. Daarin leest men o. a. nog het volgende: Ik geloof niet dat door den brief van uwe kamer mijn schrijven wijziging behoeft te ondergaan; ik vind echter aanleiding tot eenige aanvulling en beantwoording. De kamer herinnert mij aan het door mij bij de discussiën in de tweede kamer der staten-generaal gebezigde gezegde, dat ik verbaasd was bij het vernemen dat zoo vele havens op eens voor den grooten handel waren opengesteld. Die verbazing was niet ongegrond. Ik verwachtte dat de handel of zijne organen er tegen zouden opkomen. Het verwonderde mij sterk dat dit niet het geval was. Ik heb laten bestaan wat bestond, ik heb niets nieuws ingevoerd; ik bepaalde mij tot het aanbevelen van voorzigtigheid en tot de aanschrijving, om, waar de middelen van toezigt en heffing niet volkomen aanwezig zijn, geen invoer van wollen en katoenen stoffen, ook geene vreemde, toe te laten. Ik hield mij onledig om eene voegzame wijziging van den gewraakten maatregel, in zamenwerking van alle bevoegde autoriteiten genomen, doch waarmede ik mij persoonlijk niet vereenigen kon, voor te bereiden.

's GRAVENHAGE, 25 Januarij.

Tot bibliothecaris van Z. K. H. den prins van Oranje is benoemd de heer J. C. Horch.

— Naar wij vernemen heeft de heer J. Terpstra, inspecteur van politie, werkzaam aan het commissariaat van politie alhier, zijn eervol ontslag uit die betrekking verzocht.

— Het hof heeft den ligten rouw voor 4 dagen aangenomen, wegens het overlijden van H. K. H. de aartshertogin Marie Anne van Oostenrijk.

— Naar men zegt is de generaal-majoor Schimpf, gouverneur van de kolonie Suriname door den keizer van Frankrijk benoemd tot ridder van het Legioen van Eer, en de heer Lansbergen, gouverneur van Curaçao, door den keizer van Rusland tot ridder der St. Stanislaus-orde.

— Wat er moge zijn van de geruchten betreffende het overlijden van den koning van Napels, wij vernemen dat bij het hof gisteren het berigt is ingekomen dat de koning in beterschap toeneemt. De soirée dramatique bij H. M. de koningin-moeder, die eerst op Dingsdag bepaald was, toen uitgesteld is geworden op het gerucht van het overlijden des konings, dat zich meer en meer scheen te bevestigen, zal nu zeker aanst. Donderdag avond plaats hebben.

— Gisteren werd de gewone ministerraad gehouden, die ditmaal zeer langdurig was, namelijk van 2 tot 5 ure.

— Naar men verneemt is de instructie in de zaak van den generaal G., verdacht van vergiftiging, geëindigd. Men verwacht dat deze zaak spoedig in de openbare teregtzitting van het prov. geregtshof in Zuidholland zal worden behandeld.

— Voor de levering van 14 à 15,000 illumineerglazen, benoodigd voor de feesten ter viering van den verjaardag des konings, (waarvan gisteren de aanbesteding heeft plaats gehad) waren ingekomen drie inschrijvingsbilletten, van de hh. J. A. Zuur te Leyden voor 9 centen, J. Goetie te Delft mede voor 9 centen en Meerburg en Das te Leyden voor ƒ 9.50 de 100 stuks. De gunning zal nader geschieden.

— In den afgeloopen nacht omstreeks 12 ure, barstte er een zware brand uit in de Hooge Nieuwstraat, in een huis toebehoorende aan den baron van Briënen en bewoond door den heer Simonnot, acteur bij den kon. Franschen schouwburg. De vlammen sloegen op vele plaatsen te gelijker tijd uit. Nadat de brandweer goed in werking was, was men den brand spoedig meester, maar aan redding van het huis viel niet te denken. In weinig tijds lag het geheele huis in puin. De belendende gebouwen hebben veel geleden; doch zijn behouden gebleven. Z. M. de koning en HH. KK. HH. de prinsen van Oranje, Hendrik en Frederik waren spoedig op de plaats van het onheil tegenwoordig. Z. K. H. de prins van Oranje begaf zich dadelijk naar de kazerne, ten einde daar in zijne betrekking van brigade-generaal de noodige bevelen te geven. Algemeen werd er hulde gebragt aan den moed en de onverschrokkenheid van sommige spuitgasten en bijzonder van manschappen van het corps jagers, die onafgebroken op de naastbijzijnde daken, niettegenstaande de hitte van het vuur en den zwaren damp, het geven van water op eene zoo doeltreffende wijze bestuurden. Heden morgen omstreeks 10 ure werd er nog brand in den turfkelder ontdekt, zoodat dadelijk weder eene brandspuit aanrukte en ook water gaf. Dit had evenwel geene verdere gevolgen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Januarij.

Van wege Oostenrijk worden hier onderhandelingen gevoerd over het aangaan eener leening van 6 millioen £. Men is van gevoelen dat men die niet anders dan onder bezwarende voorwaarden tot stand zal kunnen brengen.

— De heer Disraeli, kanselier der schatkist, heeft eene circulaire aan de het tegenwoordige bewind toegedane leden van het huis der gemeenten gerigt, waarbij zij worden verzocht om den 3den Febr. op hunnen post te wezen, dewijl onverwijld zal worden overgegaan tot het behandelen van hoogst gewigtige zaken.

— Uit de berigten uit Bombay van 24 Dec. blijkt dat het den opstandelingen van Oude, door hunne welberekende bewegingen en gewone list, is gelukt, den Ganges over te trekken en tot in Centraal-Indië door te dringen. Men meldt verschillende schermutselingen, die echter geen noemenswaardigen uitslag hebben opgeleverd. De zege, die door de opstandelingen te Hunchundpore zou zijn behaald, wordt bevestigd. De tegenwoordige operatiën geschieden in zamenwerking van Tantia Topee met de hoofden van den opstand van Oude. Eerstgenoemde rukt op Oudepore aan. Onze troepen hebben te Gwalior 600 Indianen gevangen genomen, die beschuldigd worden eene zamenzwering te hebben gesmeed. Een deel van Oude is rustig.

Nena-Sahib zou, naar gemeld wordt, zijne onderwerping hebben aangeboden, onder voorwaarde dat hij en zijne familie vergiffenis mogten ontvangen.

— In Kentish-town, eene onzer voorsteden, is een huis dat in aanbouw was ingestort, ten gevolge waarvan verscheidene werklieden gekwetst werden, waaronder sommige zeer gevaarlijk.

— De *Times* blijft aandringen op de versterking der zeemagt. Volgens dit blad moet de Engelsche zeemagt in sterkte gelijk zijn aan die van al de overige Europesche mogendheden te zamen genomen. Engeland zou in eenen oorlog kunnen gewikkeld worden, waarin het geheel alleen stond en moet dus de noodige voorzorg nemen dat haar de heerschappij op zee niet kan betwist worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Januarij.

De *Moniteur* maakt heden van het huwelijk van prins Napoleon melding en zegt dat de innige verstandhouding, die reeds lang tusschen den keizer en den koning van Sardinië heeft bestaan, alsmede de wederzijdsche belangen dezer rijken, de beide vorsten er toe gebragt heeft om die banden door een familie-verbond naauwer toe te halen. Reeds langer dan een jaar was er over die verbindtenis onderhandeld, maar wegens den leeftijd van de jonge vorstin was de vaststelling van het huwelijk verschoven. De koning van Sardinië heeft zijne toestemming gegeven en het huwelijk zal eerstdaags te Turyn gesloten worden.

Het dagblad *l'Union* had een bewering overgenomen van de *Indép. Belge*, namelijk dat de koning van Sardinië zijne toestemming slechts had gegeven op voorwaarde dat er een of- en defensief verbond tusschen Frankrijk en Sardinië zou worden gesloten en dat dit verdrag reeds was geteekend; hieromtrent verklaart de *Moniteur* dat een zoodanig beweren niet alleen ongegrond, maar ook beleedigend is voor de waardigheid der beide vorsten. De keizer mag verlangen dat de verbindtenissen zijner familie in overeenstemming zijn met de staatkunde van Frankrijk, maar zal daarvan nooit 's lands belangen doen afhangen.

De *Indép. Belge* wil wel aannemen dat het verdrag geene voorwaarde van het huwelijk is geweest, maar blijft toch aan het bestaan daarvan gelooven.

— De keuze der bruidsgeschenken voor de aanstaande gemalin van prins Napoleon is aan prinses Mathilda opgedragen. Daaronder worden genoemd: een cachemiren shawl van 7000 fr. en een van 6000 fr., 13 ellen volant van witte kant à 500 fr. de el en een volant van zwarte kant van 200 fr. de el.

— Men zegt dat graaf Walewski reeds op 14 Januarij een vertrouwelijk schrijven heeft gerigt aan de Europesche mogendheden, ten einde hen met de strekking der Fransche staatkunde op dit oogenblik bekend te maken. Dit stuk zou in zeer vredelievende bewoordingen vervat zijn, maar niet de minste zinspeling op de Italiaansche zaak bevatten.

— Prins Jerôme heeft voor 50,000 fr. ingeschreven in de geldleening voor het Suez-kanaal, met verzoek om aan het hoofd der beschermers dezer onderneming geplaatst te worden. De graaf de Chambord en de hertog de Montpensier hebben ook voor belangrijke sommen geteekend. De maatschappij doet pogingen om den grootvorst Constantijn en den aartshertog Maximiliaan over te halen mede als beschermers op te treden. Op het gebied der nijverheid ontmoeten zich dus personen van de meest uiteenloopende staatkundige rigting.

— Op den 19den had er in de werkplaats van den heer Mourier, kunstvuurwerker te Marseille, eene zware ontploffing plaats. Het ongeval, waarvan de ware oorzaak nog niet bekend is, gebeurde terwijl de werklieden bezig waren te ontbijten. Het dak van het gebouw werd weggeslagen en er ontstond oogenblikkelijk een brand, die binnen weinig tijds een groot gedeelte van het meubilair en de gereedschappen in vlam zette. Een werkman en twee vrouwen zijn daarbij zoo erg gewond, dat er voor den eersten bijna geene hoop meer bestaat, en de beide werksters in een min of meer gevaarlijken toestand verkeeren. Een kind is, bij het instorten van het dak, onder de pannen en het houtwerk bedolven; en eerst na veel moeite is het gelukt het lijkje van dit jeugdig slagtoffer te voorschijn te halen. Een jonge werkgast, die terstond ijverig in de weer was om de noodige hulp te verleenen, zou ook bijna het leven er bij hebben ingeschoten, daar hij zich moedig midden in de vlammen waagde, om de ongelukkigen te redden, die zich in het gebouw bevonden, en tot wier behoud hij voorzeker zeer veel heeft toegebragt. —

ITALIE.

Zondag ll., nadat de godsdienstoefening in de hoofdkerk te Turyn geëindigd was, heeft de generaal Niel aan den koning, in naam des keizers en in tegenwoordigheid van de groot-officieren van 's konings huis, aanvrage gedaan om de hand van prinses Clotilde van Savoye voor prins Napoleon. Des avonds zou er eene luisterrijke voorstelling in den schouwburg plaats hebben, waarbij de geheele kon. familie zou tegenwoordig zijn. Het vertrek van den prins was op den 26sten bepaald.

Deputatiën van de beide kamers hebben aan den koning het antwoord op de troonrede aangeboden.

— Naar men verzekert heeft de Sardinische regering de levering van 80,000 ellen laken voor het leger aan eenige fabrieken in het noorden van Frankrijk opgedragen, te leveren tegen 1 Maart. Ook spreekt men van het aangaan eener nieuwe leening, waarvan het bedrag echter zeer verschillend wordt opgegeven.

— De Fransche generaal Niel heeft, vergezeld van zijne aides-de-camp en van den generaal della Marmora de vestingen Casala en Alexandria, beide in het departement van Marengo gelegen, in oogenschouw genomen.

— Het berigt van het overlijden van den koning van Napels wordt door latere tijdingen gelogenstraft en moet dus op eene dwaling berusten.

PRUISSEN.

BERLIJN, 24 Januarij.

De kamer der afgevaardigden heeft, na eene schitterende rede van den heer Simson, het antwoord op de troonrede met algemeene stemmen aangenomen. De voormalige regterzijde heeft dus daaraan mede hare goedkeuring geschonken.

— De minister van eeredienst, v. Bethman-Hollweg, heeft het voorzitterschap van den Evangelischen kerkdag nedergelegd, omdat hij dit onvereenigbaar vond met zijne tegenwoordige betrekking.

— De senaat (de uitvoerende magt) van de stad Hamburg heeft aan de wetgevende vergadering een voorstel ingediend tot het brengen van eenige verandering in de constitutie. Dit voorstel had den 20sten dezer in behandeling moeten komen, maar is uitgesteld. Een aantal achtbare burgers trachten nu eene bijeenkomst tot stand te brengen om over de maatregelen te spreken, die genomen zouden kunnen worden om eene geheele herziening der constitutie te verkrijgen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 21 Januarij.

De regering is voornemens het legercorps in Gallicië mobiel te verklaren, als een antwoord op de bijeentrekking van Russische troepen in de naburige Poolsche districten.

— Naar men uit Triëst schrijft zal de aartshertog Maximiliaan zoo spoedig mogelijk weder van daar naar Milaan terugkeeren.

TURKYE.

Naar men verneemt heeft de Porte vorst Milosch wel als hoofd van Servië erkend, maar in de erfelijke opvolging echter niet willen toestemmen. De vorst is reeds op Servisch grondgebied aangekomen en door de inwoners met vreugde ontvangen.

STADS-BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 27sten Januarij 1859, 's namiddags ten $1\frac{1}{2}$ ure.

Onderwerpen:

1°. Beëediging van het toegelaten lid van den Gemeenteraad den heer P. L. Tichler.
2°. Suppletoir kohier belasting op de honden, 1858.
3°. Adres van de Gemeente-commissie der Nederduitsch Hervormde gemeente omtrent de begraafplaatsen.
4°. Adres van D. A. Schretlen en C°. houdende verzoek om het gebruik van gemeentegrond.
5°. Adres van C. van den Berg om gemeentegrond.
6°. Adres van adhaesie aan het adres van den Gemeenteraad van Amsterdam omtrent de belasting op het geslagt.
7°. Adres tot het verleenen van crediet aan de handelaren in gedistilleerd.
8°. Voorwaarden tot verpachting van de waag.
9°. Voorwaarden omtrent het onderhoud van het Delftsche jaagpad.
10°. Voorwaarden wegens de leverantie van straatkeijen.
11°. Voorwaarden betreffende de levering van houtwaren.
12°. Voorstel naar aanleiding van het adres van bewoners der Donker- en Maarsmanstegen, betreffende het rijden met rijtuigen en wagens.
13°. Benoeming van een adsistent torenwachter.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN hebben ontvangen eene circulaire van den Staatsraad Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland van den 20sten dezer maand, Lit. A N°. 444/1 (2de afd.) *Prov. blad* N°. 9, houdende kennisgeving, dat te Rotterdam eene *vergiftiging* heeft plaats gehad, ten gevolge van het gebruik van anijsmelk; zijnde het bij onderzoek gebleken dat eene belangrijke hoeveelheid *anijszaad* te Rotterdam van het buitenland is aangevoerd en in den handel gebragt, hetwelk bevonden is vermengd te zijn met vruchtjes van *cunium maculatum* (dolle kervel), aan het gebruik van welk anijszaad die vergiftiging wordt toegeschreven.

Zij achten zich verpligt, de ingezetenen dezer gemeente met deze omstandigheid bekend te maken en tot omzigtigheid bij het gebruik van anijszaad op te wekken, ten einde zoo veel mogelijk de nadeelen te voorkomen, welke het gebruik van dat zaad zoude kunnen veroorzaken.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
LEYDEN, 25 Januarij 1859. v. PUTTKAMMER, Secretaris.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 21sten Januarij de heer J. J. van Meerbeke, van Maastricht, in de regten, met *Theses*.

237ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

13de Trekking. N°s. 4130, 8967 en 18476 ieder een prijs van ƒ 1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER Vrouwe A. E. HARTEVELT, geb. MODDERMAN.

LEIDEN, 23 Januarij 1859.

De Ondergeteekenden betuigen hunnen dank aan hen, van wie zij en hunne betrekkingen, bij het overlijden hunner Behuwdzuster, bewijzen van belangstellende deelneming hebben ondervonden.

F. C. ONNEKINK.
P. ENGELS.

LEIDEN, 25 Januarij 1859.

BIDSTOND VOOR ISRAËL,

In de ZAAL, Noordeinde, Wijk I. Nº. 29,

Op Donderdag 27 Januarij 1859, 's avonds half acht ure.

Spreker: Mr. I. DA COSTA.

LEYDSCHE SPAARBANK.

1e SERIE.

De Deelhebbers in deze Serie worden verwittigd:

1º. Dat de **Bijschrijving** en **Uitbetaling** der Intressen over het Boekjaar 1858 zal plaats hebben op Woensdag den 2den Februarij 1859, van des voormiddags 10 tot des namiddags 1 ure.

2º. Dat die Intressen, even gelijk het vorige jaar heeft plaats gehad, des verlangd, in de 2de Serie kunnen worden ingeschreven, maar niet aan het Kapitaal in de Oude Bank kunnen worden toegevoegd.

3º. Dat de alzoo in de 2de Serie ingeschreven gelden zullen worden gerekend ingebragt te zijn op den 1sten Januarij 1859, en dus van dien tijd af renten zullen opleveren, volgens het bepaalde in de wetten.

4º. Worden die Deelhebbers, welke reeds in het bezit zijn van Boekjes in de 2de Serie, uitgenoodigd die mede te brengen, ten einde de afgifte van een dubbel Boekje in deze Serie te voorkomen.

2e SERIE.

Van deze Serie zal de Bijschrijving en Uitbetaling der Renten plaats hebben op Woensdag 9, 16, en 23 Februarij 1859, mede van des voormiddags 10 tot des namiddags 1 ure.

Voor het Bestuur der Spaarbank,
A. LIBRECHT LEZWIJN, *Penningmeester.*

ALGEMEENE VERGADERING

der medewerkende en bijdragende Leden van de *Leydsche Maatschappij van Weldadigheid*, op Zaturdag den 29sten Januarij 1859, des middags ten 2 ure, in de Kerk der Doopsgezinden, tot verkiezing van een lid der Hoofd-Directie, belast met de functien van Secretaris en Thesaurier.

De Secretaris en Thesaurier bij de L. Maatsch. van Weldadigheid,
J. LUZAC.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van

BREEDE & VALOIS.

MAANDAG 31 Januarij 1859. Nº. 8 van 't Abonnement. **Maria, Koningin van Zweden**, en **Katharina, Hertogin van Finland**, Geschiedkundig Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van J. VON WEISZENTHURM. In zeer vele jaren niet vertoond. Daarna: **Indiana en Charlemagne.** Vrolijke Vaudeville in 1 Bedrijf, naar het Fransch. Nooit alhier vertoond.

Aanvang ten *half zeven* ure.

Doofheid en suizing in de ooren, zenuwachtige aandoeningen van het hoofd en de hersenen. *Zeker en onfeilbaar Engelsch geneesmiddel.* Inrigting voor Engelschen en vreemdelingen, ter genezing van doofheid, hoofd- en hersenaandoeningen, 32, Spring Gardens, Charing Cross te Londen. Consulterend Heelmeester CHARLES HENRY EDGELL SKINNER, Esq., erkend bij Parlements-acte. Secretaris JOHN POWEL, Esq. Eene nieuwe uitvinding, zijnde eene stellige methode ter zelf-genezing, oogenblikkelijk en als door een tooverslag hulp aanbrengende aan lijders, die sedert 40 of 50 jaren doof zijn geweest, door een geneeskracht bevattend dampmiddel op het uitwendige van het oor aangebragt. Wanneer de damp zich ontlast, wordt die door den lijder slechts eene minuut op het door de kwaal aangetaste oor gehouden, en de persoon, die aan doofheid leed, is oogenblikkelijk in staat gesteld een gesprek in gewonen toon gevoerd te verstaan. Deze methode eenige achtereenvolgende avonden in praktijk gebragt, zal in de meest verouderde gevallen van doofheid en suizing in het hoofd baat verschaffen. Dit middel dient tevens om een einde te maken aan alle empirisme en aan buitensporige uitgaven, die aan kwakzalversmiddelen gedaan worden. Zij, die aan de ergste doofheid lijden, kunnen door aanwending van dit middel, in welk deel der wereld zij zich ook bevinden, zich zelven zonder eenig onaangenaam gevoel genezen. Duizenden hebben het gehoor geheel terug gekregen en zijn voor altijd bevrijd van de kunstgrepen der in onze dagen talrijke gevaarlijke onbevoegde uitoefenaars der wetenschap. Getuigschriften en certificaten van directeurs van hospitalen en van de meest uitstekende geneesheeren en heelmeesters in Engeland, in wier tegenwoordigheid lijders van chronische doofheid genezen zijn, alsmede van honderden particulieren, die bij gemeld middel baat gevonden hebben, zijn ter inzage voorhanden. Ieder lijder op het vaste land van Europa, of in een verwijderd deel des aardbols woonachtig, kan nu genezen worden, daar dit middel hem met de vereischte voorschriften, enz., zoo kan toegezonden worden, dat het hem geene moeite kost zich zelven te helpen. De prijs van het middel is 5 £ 5 sh., op te zenden aan den secretaris JOHN POWELL, Esq., 32 Spring Gardens, Charing Cross, te Londen, hetzij bij assignatiën, betaalbaar in Engeland, hetzij in bankbilletten. Eene hoeveelheid, genoegzaam om drie gevallen van de meest verouderde doofheid en suizing in het hoofd te genezen, kost 10 £ 10 sh.

TE KOOP OF TE HUUR,

een **Heerenhuis**, van 2 Beneden (Suite) en 3 Bovenkamers, 2 Kelders, best Regen- en Welwater enz. Adres Letter **B.** bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaren, *Leiden*. Brieven *franco.*

TE KOOP:

Eene **Kunstdraaibank** met eenig Gereedschap. Te bezigtigen bij den Heer H. TIJPKE, Mr. *Timmerman*, Kleine Aardappelmarkt, Wijk V. Nº. 602.

Op Vrijdag den 28sten Januarij 1859, des voormiddags ten 10 ure, zal men op het Kerkhof der R. C. Gemeente aan de Zijlpoort alhier, publiek, om contant geld verkoopen eenige Populieren **Stammen** en eene partij Esschen en Willigen **Hakhout**.

Bij de veiling den 22sten Januarij 1859, ten overstaan van den Notaris J. P. W. SCHERMER, aan den Burg te *Leiden* gehouden, is het HUIS EN ERF te *Leiden* om den hoek van de Diefsteeg en de Langebrug, Wijk IV. Nº. 376, in bod gebragt op . . . . *f* 750.—
Nader verhoogd met . . . . „ 50.—

De afslag zal plaats hebben Zaturdag den 29sten Januarij 1859, des avonds ten 7 ure, terwijl tot en met Zaturdag des namiddags ten 3 ure, ten voormelde Kantore, verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van elke verhooging.

NOUVELLE EDITION.

Prix 1 fr., avec Planches, sous Enveloppe Cachetée.

LA PRÉSERVATION PERSONNELLE,

par le Docteur SAMUEL LA'MERT, 37, Bedford Square, à *Londres*, membre de l'Université d'Edimbourg, de l'Hôpital de Londres, etc. — Cet ouvrage explique les effets résultant des mauvaises habitudes de collège, d'excès de jeunesse et de travaux sédentaires. Il est suivi d'observations pratiques, garanties par 20 années d'expérience dans le traitement des maladies du système génératif.

Traitement par correspondance. — Les Médicaments nécessaires sont expédiés avec sécurité dans toutes les parties du monde. — La *Préservation Personnelle* est en vente chez. H. T. HENDRIKSEN, Libraire, Hoogstraat, *Rotterdam*.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 24 Januarij.

Tarwe, goede en puike van *f* 7.70 tot *f* 8.—; mindere van *f* 7.— tot *f* 7.50; jarige goede en puike *f* 8.20 à *f* 8.80; mindere van *f* 7.50 tot *f* 8.—. Rogge: 10 à 20 cts lager *f* 5.25 à *f* 5.90. Gerst: Winter *f* 4.— à *f* 5.—; dito Zomer *f* 4.— à *f* 4.70.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 11.— tot *f* 11.40.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 24 Januarij.

			Laagst koers	Hoogst koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	64 13/16	64 15/16	64 7/8
Dito Certificaten	„ 3	„	77 7/8	77 15/16	—
Dito dito	„ 4	„	99	99 1/16	—
Amortisatie Syndicaat	„ 3½	„	94½	—	—
Handelmaatschappij	„ 4½	„	141	142	142
O. I. Leening	„ 4	„	98½	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	„ 4½	„	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	„ 4½	„	—	—	—
BELGIE	„ 2½	„	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ 2½	„	53	—	—
Dito dito	„ 4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	„ 3	„	—	—	—
Dito dito	„ 4½	„	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	„ 1½	„	30 1/16	30⅛	30⅛
Dito Obligatiën	„ 3	„	44 7/8	45	—
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3	„	40½	40⅞	40½
Bewijzen Coupons			6	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 3	„	40⅝	40⅞	40 13/16
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5	„	105½	105⅝	—
Dito dito 1828 en 1829	„ 5	„	103⅜	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	„ 5	„	—	—	—
Dito 1840	„ 4	„	86¾	86 13/16	86¾
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4	„	87	87⅛	—
Dito dito Nieuwe	„ 4	„	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6	„	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6	„	68⅝	68⅝	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 300	„	156	—	—
Dito Obligatiën	4 pCt.		83⅞	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	„ 4		—	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	„ 2½		—	—	—
Dito	„ 4		61⅝	61½	—
Dito Metall.	„ 5	„	71⅞	72	71⅞
Dito Nieuwe	„ 5	„	82½	82¾	82½
Dito 1847	„ 2½	„	36½	36⅝	36⅝
BRAZILIE, 1824 100 £	„ 5	„	—	—	—
SARDINIE	„ 5	„	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	„ 4½	„	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	„ 3	„	40⅝	40⅝	—
GRENADA, Obligatiën	„ 3½	„	19	19 1/16	—
MEXICO, Obligatiën 1851	„ 3	„	19	19 1/16	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—		—

Grieken 5⅜.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 3 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.